

A' ΕΚΠΟΜΠΗ
24 Νοεμβ. 66

Μετά τό σήμα τῆς ἐκπομπῆς : Τά περασμένα ὠραῖα
χρόνια δέν λησμονῶ... πού ἐπιτελεῖται ἀπό μαντο-
λινα, ἂν εἶναι δυνατόν, ἀρχίζει ὁ διάλογος :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πῶς μά λησμονηθοῦν τά παλαιά κι' ὠραῖα χρόνια πού λέει καί
τό τραγοῦδι τοῦ Χατζηαποστόλου ὅταν μᾶς τά θυμίζουνε τόσες
καί τόσες παληές μελωδίες ; Ξέρεις ἀγαπητέ μου Γιαννίδη
πότε ἄρχισε ἡ κίνησις τοῦ ἀθηναϊκοῦ τραγουδιοῦ ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ~~Πότε ἄρχισε ;~~ 'Εκατόν δέκα κι' ἑκατόν εἴκοσι χρόνια πρίν ἀπό
σήμερα. ^{Καί} ~~ἂν~~ ἐπιχειρούσαμε νά κάνωμε μιάν ἀναδρομή στό παρελ-
θόν, ἴσως νά βρίσκαμε τί τραγουδοῦσαν τότε οἱ ἀθηναῖοι.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νά τήν κάνωμε αὐτήν τήν ἀνδρομή μαέστρο μου, ἀλλά μή νομί-
σης ὅτι θά βροῦμε τίποτε ἀπό τίς ἐφημερίδες τῆς ἐποχῆς. Αὐ-
τές εἶχαν ν' ἀσχοληθοῦν μέ ἄλλα προβλήματα. Ὅμως ἕνας σατυρι-
κός χρονογράφος ὁ Γεώργιος Σουρῆς, μᾶς δίνει πολύ ἀργότερα
μιά εἰκόνα τῆς ἐποχῆς τοῦ 1865, ἑκατό χρόνια πρίν.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ὁ Σουρῆς γεννήθηκε στά 1853. Στά 65 ἦτανε δώδεκα ἐτῶν

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί διηγεῖται ἀργότερα ὅτι σ' αὐτήν τήν ἡλικία τόν πήγανε
οἱ γονεῖς του μιὰ ἀποικηάτινη Κυριακή σ' ἕνα ἀθηναϊκό σπίτι
στήν Πλάκα, ὅπου μερικῆς κυρίες :

Τραγουδοῦσαν μέ κιθάρα καί πολύ παθητικά

Εἰς τό ρεῦμα τῆς ζωῆς μου κι' ἄλλα τέτοια τραγικά.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Εἰς τό ρεῦμα τῆς ζωῆς μου. Νόρμα τοῦ Μπελλίνι. "Ἦτανε ἡ
ἐποχή πού κᾶθε ἄρια ἀπό ὄπερα, γινότανε τραγοῦδι στά χεῖλη
τῶν ἀθηναίων. Καί μιὰ καί ἀναφέραμε τήν Νόρμα, ~~ὁ φίλος μας~~
~~ὁ κῆπος ὁ πλουφεζιάδης πού εἶναι ἐδῶ θά μᾶς θυμίσῃ τό ποτίβο.~~

ΝΤΟΥΦΕΣΙΑΔΗΣ ~~Δέν ἔχω ἀντίρρησηι μαέστρο. Ἀλλά μήν εἰπῶ ἔχετε ἀξιῶσις~~
~~ἀπό μένα. Δέν εἶναι τό τραγουδῆσαι. Οἱ τό θυμίσω ἀπλῶς.~~

ἂν θυμηθοῦμε καί τοῖς καθαρευουσιακίους
στίχοις τῆς ἐποχῆς.

Γ Είς τό ρεσμά της ζωής μου
 Δ Διατί νά σ' ἀπαντήσω
 Γ Διατί νά σ' ἀγαπήσω
 Δ ὦ ἀγνώμων - ἀγνώμων ψυχή ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί μόνον ἡ Νόρμα ; Καί ἡ Τραβιάτα καί ὁ Ριγκολέττο καί ὁ Φάουστ καί ἄλλες ὕπερες δανείζανε τραγούδια στούς ἀθηναίους.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ἐκεῖνο πού μέ κάνει ν' ἀπορῶ εἶναι πῶς μαθαίνανε τά τραγούδια αὐτά οἱ ἀθηναῖοι. "Οχι βέβαια ἀπό τίς παραστάσεις, τίς σποραδικές κι' ἐλάχιστες παραστάσεις πού ἔδινε κανένα ξεπεσμένο ἰταλικό μελόδραμα στήν Ἀθήνα... δέν θά προλαβαίνανε νά μάθουνε μιὰ μελωδία οἱ ἀθηναῖοι.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νά στό ἐξηγήσω ἐγώ Γιάγκο μου αὐτό. Κἄθε Κυριακή πρωῖ, στήν πλατεῖα τοῦ Συντάγματος ἔπαιζε, ἐπαιάνιζε κατά τήν ἐκφρασι τῶν ἐφημερίδων ἢ μάλιστα τοῦ Στρατοῦ. Καί τό ρεπερτόριό της δέν ἦτανε παρά πό - πουρρί ἀπό γαλλικές καί ἰταλικές ὕπερες. Τσακιζότανε ὁ κόσμος νά ~~μαζευτοῦν~~ μαζευτῆ στήν πλατεῖα Συντάγματος γιά ν' ἀκούσῃ τήν στρατιωτικὴ μάλιστα. Καί πολλές φορές ἀκουγόντουσαν καί χειροκροτήματα γιά μιὰ ὕπερα πού ἄρεσε ἰδι αἴτερα καί ἔπρεπε νά ἐπαναληφθῇ...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ἐχεις δίκαιο Δημήτρη μου. Ἡ Ἀθήνα τότε ἦτανε μικρή. Τριάντα - ~~σαράντα~~ χιλιάδες κάτοικοι τό πολύ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἀσφαλῶς. Ὁ ὁδός Σταδίου, ὁ μοναδικός περίπατος τῶν ἀθηναίων. Ἐνας δρόμος στολισμένος μέ πολλή πρασινάδα. Μέ ἀνακίες δεξιὰ καί ἀριστερά. Πολύ ἀργότερα, στά 1910, ὁ δήμαρχος Σπύρος Μερκούρης ἔκοψε καί ξερρίζωσε τίς ἀνακίες γιά νά μοντερνίσῃ τήν πόλι. Καί τοῦ γράφανε σέ μιὰ ἐπιθεώρησι :

Ἐνόφαμε τίς ἀνακίες - κι' ἔγινε ἡ πόλις μας μπωτέ
 ἄν ἦταν μοναχά κ α κ ί ε ς - δέν θά τίς κόβαμε ποτέ

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πόσα πράγματα ἀλλάξανε ἀπό τότε. Μοῦ ἔλεγε κάποιος παλιός ἀθηναῖος ὅτι ἡ ὁδός Χαριλάου Τριμούπη λεγότανε τότε ὁδός

Πινακωτών, ή δδός Έρμανουήλ Μπενάκη δδός Προαστείου

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί ή δδός Βουκουρεστίου, δδός Άγχέσμου, ένω ή πλατεία Κυρια-
κοϋ λεγότανε Β ί ν τ ζ ι. Μά ή μεγαλύτερη άλλαγή πού έγινε
στήν πρωτεύουσα είναι ότι έκει όπου βρίσκεται τό Μέγαρο του
Μετοχικοϋ Ταμείου, ο κινηματογράφος Πάλλας, τό Μπρεζίλ, τά
ζαχαροπλαστεία Ζόνναρ'ς καί Φλόνα, σαράντα χρόνια πρίν ήτανε
οί Βασιλικοί Σταθμοί

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Λοιπόν αφού έγιναν τόσες άλλαγές στην πόλι, μπορούσαν νά μή
γίνουν άλλαγές στα μουσικά γούστα των άθηναίων καί ιδιαίτερα
στό έλαφρό τραγούδι ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί τραγουδοϋσαν τότε Γιάνιο μου ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Άκριβω χρονολογική σειρά δέν μπορούμε ίσως νά κρατήσωμε
μά είναι βέβαιον ότι από τά πρώτα αισθηματικά τραγούδια πού
άκούσθηκαν στην έλεύθερη Έλλάδα, ήτανε ή Ξανθοϋλα του Σολω-
μοϋ μέ μουσική του Μάντζαρου, τήν όποία ξανάγραφε καί ίσως
διεσκέυασε άργότερα ο συνθέτης καί περίφημος κανταδόρος Νι-
κος Κόικινος. Ο Ντουφεξιλάδης θά μς πη τήν Ξανθοϋλα

ΝΤΟΥΦΕΞΙΑΔΗΣ Τήν Ξανθοϋλα μάλιστα, τήν λέω μ'όλο πού δέν μου άρέσουν
καί πολύ οί Ξανθοϋλες.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μά προηγουμένως πρέπει νά έξηγήσωμε στους άκροατάς μας τό
σχέδιο της έκπομπής μας. Θα σς μεταδίδωμε ένα παλαιό τραγού-
δι, άγαπητοί μας άκροαταί, μέ συνοδεία πιάνου, αύτούσιο όπως
τραγουδιότανε στην έποχή του. Καί έν συνεχεία, οί μοντέρνοι
μας μαέστροι, για σήμερα είναι ο Άλέκος Γεωργιάδης καί ο
Κώστας Κλάββας, θα μεταδίδουν τό ίδιο αυτό τραγούδι μέ όρχή-
στρα ~~αλλά~~ έναρμονισμένο κι ~~νεοορχηστρωμένο~~ σύμφωνα μέ τίς σύγχρο-
νες αντίλήψεις κι ~~έπιδιώξεις~~. ~~Θ' αρχίσωμε από τήν κλασική καί~~
~~πολυδρήλητη Ξανθοϋλα.~~

ΝΤΟΥΦΕΣΙΛΔΗΣ (Μέ πιάνο μόνο)

Μήν εἶδες τὴν Ξανθοῦλα
Τὴν εἶδα φέσ ἀργά
Πού μπήκε στὴν βαριοῦλα
νά πάη στὴν Ξενητεία.

Ἐφούσιωνε τ' ἀγέρι
Λευιότατα πανιά
Ὡσάν τὸ περιστέρι
πού ἀνοίγει τὰ φτερά.

Ἐστέκοντας οἱ φίλοι
μέ λύπη μέ χαρά
κι' αὐτὴ μέ τὸ μαντηλι
τούς ἀποχαιρετῶ

Καί τὸν χαιρετισμό της
ἐστάθημα νά ἰδῶ
ὡς πού ἡ πολλὴ μαϊρότης
μοῦ τό κρυψε κι' αὐτό.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Ἀκούσατε τὴν Ξανθοῦλα τοῦ Σολωμοῦ. Τραγουδήθηκε πολύ, ὑπερβολικά μάλιστα ἀπ' ὅλες τίς περασμένες γεννεές καί τραγουδιέται ἀκόμα ἀπὸ τοὺς γεροντοτέρους. Ἐδῶ ὅμως εἶ-
ναι, ὅπως σᾶς εἶπα, ὁ συνθέτης καί διευθυντὴς ὀρχήστρας
'Αλέκος Γεωργιάδης. Θά τὸν παρακαλέσω νά μᾶς πῆ τίς ἀν-
τιλήψεις του γιὰ τὴν Ξανθοῦλα.

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Τί ἀντιλήψεις; Αὐτὰ τὰ τραγούδια, ὅλα αὐτὰ τὰ παλαιὰ τρα-
γούδια καί ἰδιαίτερα ἡ Ξανθοῦλα, εἶναι χαριτωμένα καί ἡ γο-
ητεία τους βασίζεται στὴν ἀπλότητά τους. Βέβαια κᾶθε μελω-
δία, μπορεῖ ν' ἀλλάξῃ ὕφος, χωρὶς νά χάσῃ τὴν μελωδική της
γραμμὴ. Οἱ συνθέτες τῶν περασμένων χρόνων, στηρίζανε τὴν
ἐπιτυχία τους στὴν ἀπλῆ, τὴν λογικὴ, τὴν εὐνοη κατανόησι
τῆς μελωδίας καί εἶχανε ἀπόλυτα δίκαιο. ~~Δέν ἤθελαν νά τὴν
κάνουν μερδεμένη καί κομπλικέ γιατί δέν θά πετυχαίνανε νά
γίνῃ κτῆμα τοῦ κόσμου ἢ σύνθεσί τους.~~

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Ἦτανε Ἄλεκο μου ἡ περρασμένη ἡ μουσικὴ τους τότε ἀπὸ
ποθενά ἢ ἦτανε πιὸ αὐθόρμητη;

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Ἀσφαλῶς ἐπηρεασμένη ἀπὸ τὴν ἰταλικὴ μελωδίᾳ καὶ ἰδίως ἀπὸ τὴν ναπολιτάνικη καντσονέτα. Ὅμως αὐτό ἦτανε τὸ πιό πρόσφορο ἔδαφος γιὰ τὸν ἄνθρωπο πού ἤθελε νά τραγουδῆσῃ. Τὸ εὐκόλο τραγοῦδι, ἐκεῖνο πού ἀρπάζεται ἀμέσως ἀπὸ τὸ αὐτί καὶ ἐντυπώνεται στὴν μνήμη. Δέν ὑπῆρχαν ἀρμονικὰ μπερδέματα : Μιά τονική, μιὰ δεσπόζουσα, μιὰ τρίτη καὶ στόπ. Δέν θά μπορούσαν ν' ἀκομπανιάρουν μέ μιὰ κιθάρα πιό μπερδεμένα ἀκόρντα μέ μοντυλασιόν καὶ τὰ ρέστα. ~~"Ἄλλως τε καὶ οἱ ἴδιοι οἱ συνθέτες τῆς εἰδυλλιακῆς ἐκείνης ἐποχῆς,~~ ἦτανε μᾶλλον αὐτοδίδακτοι καὶ δέν μπορούσαν νά μπερδεύτουν μέ ἀνώμαλα ρήματα. Σήμερα τὰ πράγματα ἔχουν ἀλλάξει ~~τρο-~~μερά. Ὁ κινηματογράφος μέ τίς μουσικῆς του ταινίες, τὸ ραδιόφωνο μέ τὴν εὐκολία τῆς μεταδόσεως καλῆς μουσικῆς ἀπὸ τὰ τέσσερα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος, οἱ μεγάλες συμφωνικῆς συναυλίες, τὰ ξένα ρεσιτάλ, οἱ δίσκοι, ἔχουν μάθει τὸν κόσμον μουσικῆ καὶ τὸν ἔχουν κάνει πιό δύσκολο στὴν ἐπιλογή του. Μπορεῖ ν' ἀρπάξῃ τὸ αὐτί μιὰ ἀπλή κι' εὐληπτη μελωδίᾳ σάν τῆς Ξανθοῦλας, μά σίγουρα τὴν θέλει σερβιρισμένη μέ τὴν πολυτέλεια τῆς ἐναρμονίσεως καὶ κᾶπως μοντέρνας ἢ ἐνορχηστρώσεως...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

"Ἄς ἀκούσωμε λοιπόν τὴν Ξανθοῦλα ὄχι μέ τὸ τσιτάκι της, ἀλλά μέ τὴν καινούργια μοντέρνα της τουαλέττα.

ΕΚΤΕΛΕΙΤΑΙ ΞΑΝΘΟΥΛΑ

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ ~~Παρά~~ Μετά τήν Ξανθούλα τί θά θυμηθούμε Γιάγιο μου ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Είπαμε πώς δέν μπορούμε νά κρατήσωμε ακριβῶ χρονολογική σειρά. Πάντως ^{τοῦ ἔχῃ αὐτοῦ} ~~τὴν ἴδιαν~~ ἐκείνη ἐποχή, γύρω στά 1850 οἱ ἀθηναῖοι τραγουδούσανε καί κατι ἄλλο : Τό Φεγγάρι
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό ἀναφέρει ὁ Μπάμπης "Αννινος στά 'Ιστορικά του Σημειώματα. 'Εκείνη τήν ἐποχή, στά 1850, ἡ ὁδός Σταδίου δέν εἶχε ἀκόμη οὔτε τήν πρασινάδα της. Δέν ἦτανε καὶν δρόμος. "Ἦτανε ρέμμα. Καί εἶχε δύο τρεῖς ξύλινες γεφυροῦλες ἐπὶ τίς ὁποῖες περνοῦσε ὁ κόσμος. Καί οἱ ἀθηναῖοι τραγουδούσανε αὐτό τό τραγοῦδι, τό " Φεγγάρι " πού θά μᾶς πῆ τώρα ὁ Ντουφεξιᾶδης :

ΝΤΟΥΦΕΞΙΑΔΗΣ

(Μέ πιάνο μόνο)

Τί ὠραῖα πού 'ναι τό βράδυ
ὅταν βγαίνει τό φεγγάρι
ἕνας νέος ν' ἀνομπανιάρη
καί μιᾶ νέα νά τραγουδῆ
Παραμ-παμπάμ...

Τό φεγγάρι ἀργοδιαβαίνει
καί ἡ νέα δέν μιλάει
μά τό δάκρυ της κυλάει
πού τόν νέον θά χωριστῆ...
παραμ-παμπάμ...

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' ἔχει πάλι τόν λόγο ὁ 'Αλέκος Γεωργιάδης πού θά μεταδώσῃ ~~αὐτὸ~~ ἐνορχηστρωμένο σύγχρονα τό ἴδιο αὐτό κομμάτι

ΕΚΤΕΛΕΙΤΑΙ Τ Ο Φ Ε Γ Γ Α Ρ Ι

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Εύδουλλιαινή εποχή. Τήν μουσική τροφή τῶν ἀθηναίων τήν ἔστειλε ὁ δρόμος μέ τό ἀνεύθυνο τραγοῦδι.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πραγματικά καί σωστά τό εἶπες ἀνεύθυνο. Γι' αὐτό ἔχομε τόσες παραλλαγές στό ἴδιο τραγοῦδι. Δέν τυπωνότανε ἕνα τραγοῦδι γιά νά τό μάθῃ ὁ τραγουδιστής σωστά, μά μαθευότανε ἀπό στόμα σέ αὐτί κι' ἀπό αὐτί σέ στόμα. Κι' ἔν ἐμάθαιναν ἕνα τραγοῦδι οἱ ἀθηναῖοι, ἀπό τόν δρόμο τό συνειθίζανε καί τό μαθαίνανε.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἀπό τόν δρόμο, μέ τρεῖς διαφορετικές ἐμπομπές παραναλῶ : Τό πρωί τήν ρομβία, τό βράδυ τήν λατέρνα, τήν νύχτα τούς κανταδόρους.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ἡ ρομβία. Τό μηχανικό ὄργανέττο ἰταλικῆς κατασκευῆς. Τά ἰταλικά γράμματα τοῦ ἐργοστασίου Πόμπια πού κατασκευάζε αὐτά ὄργανέττα, οἱ Ἕλληνες τά διαβάσανε Ρομβία καί καθιερώσαν τήν καινούργια λέξι : Ρομβία.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό ἴδιο συνέβη καί μέ τήν λατέρνα. Λατέρνα εἶναι τό ὄνομα τοῦ ἰταλοῦ ἐργοστασίου πού κατασκευάζε αὐτά τά φορητά στήν πλάτη μηχανικά μουσικά ὄργανα. Καί οἱ ἀθηναῖοι σ' ἀπεικάλεσαν λατέρνες.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κι' ἡ νυκτερινή ἐμπομπή ; Οἱ κανταδόροι ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἄ, αὐτοί εἶναι γνήσιο ἀθηναϊκό προϊόν. Ὁ Μιχάλης ὁ Κωνσταντινίδης, παλιός ἀθηναῖος, πού διατηρεῖ πάντα τό φρέσκο του νεανικό μυαλό κι' ἔχει κατάστημα μουσικῶν εἰδῶν στήν ὁδόν Ἀναδημίας, μοῦ ἀνέφερε καί τά ὄρθοματα τῶν παλαιῶν κανταδόρων : Ὁ Νίκος ὁ Χατζηαποστόλου ὁ μετέπειτα συνθέτης τραγουδιῶν καί ὀπερετῶν, ὁ Νίκος ὁ Μοσχουᾶς ὁ σημερινός μπάσσοσ στήν ὄπερα τῆς Νέας Ὑόρκης, ὁ γνωστότατος ~~παλαιός~~ παλαιός γλύπτης ὁ Νίκος Γεωργαντής, ὁ Τάκης Μαρτῖνος ἀπό τήν καντάδα τοῦ δρόμου ξεκίνησαν. Καί μόνο αὐτοί ; Ὁ διάσημος

ἀργότερα βαρύτονος τοῦ Μελοδράματος Γιάννης Ἀγγελόπουλος,
ὁ μέγας κι' ἀλησμόνητος κωμικός τῆς ὀπερέττας Γιώργος Δράμα-
λης, ἀπὸ πανταδῶροι ξεκίνησαν.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ἐχω ἀκούσει ὅτι ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἀγαπημένα τους τραγούδια ἦταν
ἡ μουσμουλιά. Νά μᾶς τὴν θυμίσῃ ὁ Ντουφεξιάδης ;

ΝΤΟΥΦΕΞΙΑΔΗΣ Στὸν κῆπο πού σέ πρωοεῖδα ; Κι' εἶναι καί τὸ τραγούδι πού
μοῦ ἀρέσει.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στὸν κῆπο πού σέ πρωοεῖδα - θέ νά φυτέψω μουσμουλιά -
γιά νά κρεμάσω τὴν ἐλπίδα - ἀπ' τ' ἀνθισμένα τῆς κλαδιά.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Φαντασοῦ προοπτικὴ καί ὑπομονὴ ἐρωτευμένου : Νά φυτέψῃ τὴν
μουσμουλιά, νέ περιμένῃ νά πιάσῃ, νά γίνῃ δέντρο, νά βγά-
λῃ κλαδιά γιά νά κρεμάσῃ τὴν ἐλπίδα του τ ὅ τ ε ὁ ἐρω-
τευμένος, σάν νά κρεμοῦσε τὸ πανωφόρι του σέ πόρτ μαντώ...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἐλα Νῆνο : Τὴν Μουσμουλιά

ΝΤΟΥΦΕΞΙΑΔΗΣ (Μόνο μέ πιάνο) Στὸν κῆπο πού σέ πρωοεῖδα
θά νά φυτέψω μουσμουλιά
γιά νά κρεμάσω τὴν ἐλπίδα
ἀπ' τ' ἀνθισμένα τῆς κλαδιά

Κι' ἂν τύχῃ φῶς μου κι' ἀποθάνω
εἰς τὸ διάστημα αὐτό
ἔλα, στὸ μνημα μου ἐπάνω
καί πές μου : Ἀδόμη σ' ἀγαπῶ.

Κι' ἐγὼ θ' ἀκούσω τὴν φωνή σου
καί μέ χαρά θά σηλωθῶ
τὴν πλάνα μου θέ ν' ἀποκρούσω
στὴν ἀγκαλιά σου νά ριχθῶ.

Τρά λά λά
ἀγκυνοῦρες καί πουλιά
καί γλυκὲς καλὲς ντομάτες
δυὸ δεκάρες ἡ οὐῖα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μήν παραξενεύεσθε για τήν εϋθυμη κατάληξι του θλιβεροϋ τραγουδιοϋ. "Ετσι συνειθιζότανε τότε. 'Η θλιβερή έντύπωσις ἔπρεπε νά διασκεδασθῆ, νά φύγη. Καί στό θέατρο ἀκόμη, μετά τό πεντάπρακτο δακρυβρεκτο δρῆμα, τήν Γενοβέφα ἢ τᾶς Δύο 'Ορφανάς, ἀνεγράφετο : Καί μία ἀστειοτάτη καί φιαδροτάτη κωμωδία διά νά φαιδρύνῃ τούς κυρίους κυρίους θεατάς.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δημήτρη, νομίζω ὅτι φεύγεις ἀπό τό θέμα μας. 'Εδῶ εἶναι ὁ Κώστας ὁ Κλάββας, ἕνας ἀξιόλογος νέος συνθέτης πού ἤκουσε τήν Μουσμουλιά καί θά μᾶς πῆ κατι...

ΚΛΑΒΒΑΣ Γενικῶς, ὅλα τά πρίν ἀπό μένα, τά νοιώθω πολύ ὠραιότερα, πιά συναισθηματικά καί ἴσως πολύ ~~ελαφρότερα~~ εὐτυχέστερα ἀπό τά τωρινά. Ὅσον ἀφορᾷ δέ τήν μουσική καί ἰδίως τήν ἑλαφρά μουσική, πιστεύω πώς ἦτανε περισσότερο συνδεδεμένη μέ τήν ζωή τοϋ ἀνθρώπου, πώς ἦτανε μιᾶ ἀνάγκη πληρώσεως τῆς ὅλης πνευματικῆς ζωῆς τῆς ἐποχῆς.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ θέλεις νά πῆς μαέστρο μου ὅτι ὁ συνθέτης ἔγραφε γιατί ἔνοιωθε τήν ἀνάγκη νά ἐπικοινωνήσῃ μέ τό κοινόν ;

ΚΛΑΒΒΑΣ Ἄκριβῶς αὐτό. Νά ἐπικοινωνήσῃ μέ τούς γύρω του εἰλικρινά καί ἀνεπιτήδευτα. "Ετσι, τό τραγοῦδι, ἐπειδή εἶχε ἀκριβῶς αὐτόν τόν σκοπό, ἐρχότανε στά μέτρα καί τίς ἀναλογίες τῆς πνευματικῆς καί συναισθηματικῆς ἀνάγκης τῆς τότε ἀθηναϊκῆς Κοινωνίας.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δηλαδή Κώστα μου, σήμερα δέν συμβαίνει τό ἴδιο ;

ΚΛΑΒΒΑΣ Συμβαίνει σάν ἐξαίρεσις τοϋ κανόνος τῆς ἐγκεφαλικῆς ὑπολογιστικῆς νομοτελείας πού διέπει τήν σύγχρονη ζωή. Τήν στιγμή πού ἡ σημερινή μουσική προσφορά εἶναι προγραμματική, κάπουα πρέπει ν' ἀποβλέπῃ...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί ποῦ ἀποβλέπει ;

ΚΛΑΒΒΑΣ 'Αποβλέπει, φαντάζομαι στήν επίδειξι μυστηριωδών πρωτοπορει-
κῶν δυνάμεων πού ξεκινῶντας ἀπό μιά σειρά ἀριθμητικῶν πράξεων
καί ἀντικαθιστῶντας τούς ἀριθμούς μέ νότες, παράγει μουσική.
'Επίσης μπορεῖ ν' ἀποβλέπη σέ πραγματοποιήσι οἰκονομικῶν ἐγω-
κεντρικῶν καί ἴσως πολιτικῶν ἐπιδιώξεων, διά τῆς διοχετεύσεως
καταλλήλων κατασκευασμάτων πού ἱκανοποιοῦν τήν πνευματικότητα
τῶν ἐκείστοτε ἐνδιαφερομένων κοινωνικῶν ομάδων. Γενικά πιστεύω
ὅτι σήμερα ἡ Τέχνη καί ἡ Ζωή προχωροῦν κατά τρόπον ἀντίστροφον,
ἐνῶ ἄλλοτε, στήν ὡραία ἐποχή πού ἀναπολοῦμε σήμερα ὑπῆρχε
ἰσορροπία, ἀρμονία καί ἀλήθεια. Πρό παντός ἀλήθεια.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί μέ τήν εὐκαιρία αὐτή πού ξαναγυρίσαμε στήν παλαιά ἐποχή
θ' ἀκούσωμε καί τήν Πουσμουλιά ἐνορχηστρωμένη μέ τίς νέες ἀντι-
λήψεις ἀπό τόν Κώστα Κλάββα.

ΕΚΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΟΡΧΗΣΤΡΑ Η ΜΟΥΣΜΟΥΛΙΑ

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μπορῶ νά κάνω μιά παρέμβασι ; Εἶπαμε τόσα τραγούδια αἰσθηματι-
κᾶ. Κανένα κωμικό τῆς ἐποχῆς δέν θά ποῦμε ; Προτείνω τόν Χαρα-
λάμπη.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δειτὸς ὁ Χαραλάμπης. Παλαιό, παλαιότατο ἀθηναϊκό τραγούδι
Τό ἀναφέρει ὁ μακαρίτης Δημήτριος Καμπούρογλου, γνωστός ἀθη-
ναιογράφος καί ἀναθημαϊκός καί βεβαιώνει ὅτι τό λέγανε τίς
'Απόιρηες τοῦ 1840 στήν 'Αθήνα. 'Εδῶ κι' ἐκατόν εἴκοσι ἕξη
χρόνια. Θά μάς τό πῆ ὁ Ντουφεξιάδης .

ΝΤΟΥΦΕΞΙΑΔΗΣ (Μέ πιάνο) "Ελα βρέ Χαραλάμπη - νά σέ παντρέψωμε
Νά φᾶμε καί νά πιοῦμε - καί νά χορέψωμε
Δέν τήν θέλω - θά τήν πάρης
ἄλλα λόγια λέτε βρέ παιδιά
Τί καμώματα εἶναι τοῦτα
μέ τό ζόρι παντρειά.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι'ό Χαλαλάμπης τώρα, χωρίς βράνες άθηναίϊνες, χωρίς φέσι, μέ μοντέρνα περιβολή από τόν Κώστα Κλάββα πού τόν διευθύνει μέ τήν ~~α~~ ορχήστρα έλαφρῶς μουσικῆς τοῦ Ε.Ι.Ρ.

ΕΚΤΕΛΕΙΤΑΙ Ο ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι'ή έμπομπή μας τελειώνει για σήμερα. Καναμε ένα μικρό περίπατο στῆς Πλάκας τίς άνηφοριές. Δηλαδή, άρχή τοῦ περιπάτου γιατί λογαριάζωμε νά συνεχίσωμε τήν έρχόμενη Πέμπτη, τήν ίδια ώρα.

Τό σ ἦ μ α τῆς έμπομπῆς
 Ἄ π ο φ ὶ ν η σ ι ς κτλ.